

Бондаренко А. І., Рудюк Т. В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

(для здобувачів другого рівня вищої освіти
за спеціальністю: В 11 Філологія;
ОП «Українська мова та література»)

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя
Кафедра української мови, літератури,
культурології та журналістики

Бондаренко А. І., Рудюк Т. В.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**

(для здобувачів другого рівня вищої освіти
за спеціальністю: В 11 Філологія;
ОП «Українська мова та література»)

УДК 378.147:80]:001(075.8)

Б 81

Рекомендувала Вчена рада

Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

(НДУ ім. М. Гоголя)

Протокол № 10 від 27.03.2025 р.

Рецензенти:

Бондаренко Ю. І. – професор кафедри української мови, літератури, культурології та журналістики Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя;

Петрик О. М. – кандидат філологічних наук, доцент, учитель української мови (вища категорія) Ніжинського ліцею Ніжинської міської ради при НДУ імені Миколи Гоголя.

Бондаренко А. І., Рудюк Т. В.

Б 81 Методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи (для здобувачів другого рівня вищої освіти за спеціальністю: В 11 Філологія; ОП «Українська мова та література»). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2025. 36 с.

УДК 378.147:80]:001(075.8)

© Бондаренко А. І., Рудюк Т. В., 2025

© НДУ ім. М. Гоголя, 2025

ЗМІСТ

1. Загальні положення до написання кваліфікаційної роботи.....	4
2. Права й обов'язки наукового керівника	7
3. Права й обов'язки магістранта	9
4. Вимоги до змісту, структури й обсягу кваліфікаційної праці	10
5. Основні етапи й організація підготовки кваліфікаційної праці....	15
6. Процедура захисту кваліфікаційної роботи	16
7. Особливості оцінювання кваліфікаційної праці.....	18
Додатки.....	23

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Згідно з Положенням, «кваліфікаційна (дипломна) робота бакалавра та магістра є самостійним теоретико-прикладним науковим дослідженням здобувача вищої освіти, яка виконується відповідно до навчального плану на завершальному етапі навчання за освітньою програмою певного освітнього рівня, і передбачає: а) систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх під час вирішення конкретних наукових, технічних, економічних, виробничих та інших завдань; б) розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою роботи» [2].

Кваліфікаційна (дипломна) робота на здобуття освітнього ступеня магістра за ОП «Українська мова і література» є самостійним дослідженням (розробкою) наукової проблеми. Вона є видом академічної роботи, що систематизує здобуті знання та вміння у сфері філології. Кваліфікаційна (дипломна) робота магістра передбачає проведення наукових досліджень (творчих розробок) із проблем в галузі відповідно до спеціальності В 11 Філологія. Згідно з Положенням [2], екзаменаційній комісії обов'язково подають матеріали, що характеризують наукову (творчу) та практичну цінність виконаної роботи.

Написання кваліфікаційної праці має на меті оволодіння інтегрованою здатністю розв'язувати складні завдання та проблеми у сфері філології, що передбачають проведення досліджень та/або запровадження інновацій на основі засвоєних за весь період навчання загальних і спеціальних компетентностей відповідно до вимог освітньо-професійної програми (ОПП), що є підставою для присвоєння здобувачу відповідної кваліфікації.

Здобувачеві вищої освіти надано право обирати наукового керівника (за особистою заявою) та тему кваліфікаційної роботи з рекомендованої кафедрою тематики або за пропозицією чи згодою наукового керівника – відповідно до комплексного плану наукових досліджень кафедри або індивідуального плану наукової роботи керівника. Здобувач також має право запропонувати власну тему кваліфікаційної роботи з переконливою аргументацією щодо її актуальності. Теми кваліфікаційних робіт затверджують протягом першого семестру першого року навчання для здобувачів другого освітнього (магістерського) рівня. За необхідності, але не пізніше ніж за один місяць до захисту, тема кваліфікаційної роботи може бути уточнена або змінена, про що кафедри ухвалюють відповідне рішення. Завдання для виконання кваліфікаційної

роботи надає науковий керівник. Якщо кваліфікаційне дослідження присвячене складній (комплексній) темі, то, крім наукового керівника, кафедра, як виняток, призначає наукового консультанта. Така необхідність має бути належно обґрунтована.

Рецензентів кваліфікаційних робіт, як правило, призначають із числа науково-педагогічних працівників Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, які мають наукові ступені, вчені звання. До рецензування можуть також залучати науково-педагогічних працівників інших закладів вищої освіти з науковими ступенями та вченими званнями, а також висококваліфікованих фахівців у галузі філології, що відповідає темі кваліфікаційної роботи.

Згідно з Положенням [2], виконання магістерської роботи на здобуття кваліфікації *магістр* передбачає:

- поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих за час навчання загальних та фахових компетентностей здобувача;
- розвиток здатності обирати й аналізувати наукову або практичну проблему, робити висновки й узагальнення, застосовувати знання для вирішення конкретних наукових, виробничих й інших завдань, обґрунтовувати конкретні рекомендації, які можуть мати теоретичний і/або практичний характер;
- напрацювання й розвиток навичок самостійної роботи та творчого пошуку, ураховуючи умови, які змінюються;
- оволодіння методикою наукових досліджень відповідно до спеціальності В 11 Філологія; визначення рівня підготовленості випускника до майбутньої професійної діяльності, самовдосконалення й продовження навчання для здобуття наступного рівня.

Пропоновані рекомендації стосуються ОК14 Написання магістерської праці.

ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, будувати власну мовленнєву поведінку відповідно до реальних ситуацій спілкування, передусім професійного.

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання й аналізу інформації з різних джерел, визначення її цінності та сфери використання в професійній і науковій діяльності.

ЗК4. Уміння виявляти, порушувати та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність працювати в команді й автономно, дотримуючись етичних норм.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою, уміння висловлювати думки, тлумачити факти та погляди в соціокультурному контексті.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для самоосвіти й оптимізації професійної діяльності.

ЗК9. Здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), міждисциплінарної взаємодії і співпраці з представниками інших галузей знань у процесі вирішення науково-дослідницьких і прикладних проблем.

ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань.

ФК3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень й інновацій.

ФК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК9. Здатність до визначення основних закономірностей розвитку української літературної мови й української літератури, жанрової природи творів ХХ–ХХІ ст., ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі філології.

ПРН1. Уміння оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати й утілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН2. Упевнене володіння державною й іноземною мовами для реалізації письмової й усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування, презентувати результати досліджень державною та іноземними мовами.

ПРН10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН13. Уміння доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власний погляд на них та його обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН16. Уміння використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних завдань і проблем, що потребує оновлення й інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН17. Планувати, організовувати, здійснювати та презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

2. ПРАВА Й ОBOB'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Керівники кваліфікаційних робіт повинні:

- вносити пропозиції про теми кваліфікаційних робіт, ознайомити з ними магістрантів; надавати допомогу під час складання плану та визначення етапів роботи; доборі джерел і методів дослідження;
- подавати теми на затвердження на засідання кафедри; закріпити їх за магістрантами, надавати їм необхідні консультації щодо підготовки та написання робіт;
- надавати допомогу магістрантам щодо складання графіку виконання, затвердити та контролювати його дотримання;
- упродовж усього періоду виконання кваліфікаційної роботи на основі аналізу підготовлених здобувачем матеріалів контролювати цей процес та періодично інформувати кафедру про стан підготовки роботи;
- надавати допомогу здобувачеві в підготовці наукових публікацій за результатами дослідження та сприяти їх опублікуванню у фахових виданнях, матеріалах наукових конференцій, симпозіумів, круглих столів та ін.;
- створювати атмосферу академічної доброчесності під час організації наукової роботи зі здобувачем;
- надати об'єктивний письмовий відгук про кваліфікаційну роботу здобувача (з висновком щодо можливості її захисту) не пізніше як за два тижні до захисту на засіданні екзаменаційної комісії.
- визначати готовність кваліфікаційної роботи до захисту або сповіщати про недопущення до нього (не пізніше як за два тижні до захисту);
- у разі порушення термінів подання кваліфікаційної роботи Екзаменаційну комісію інформує керівництво кафедри для прийняття відповідних заходів, зокрема й рішення про недопущення кваліфікаційної роботи до захисту;
- здійснювати загальне керівництво кваліфікаційною роботою й нести відповідальність за наявність у роботі помилок системного характеру; у разі невиконання магістрантом рекомендацій щодо виправлення таких огріхів зазначають це у відгукові;
- готувати магістранта до захисту кваліфікаційної роботи, за необхідності організовувати попередній захист на засіданні кафедри;
- перед початком написання кваліфікаційної роботи необхідно ознайомитися із Положенням про академічну доброчесність.
- бути присутніми на засіданні Екзаменаційної комісії під час захисту кваліфікаційних робіт, керівниками яких вони є.
- повинні інформувати про необхідність перевірки роботи на академічний плагіат.

У процесі виконання роботи здобувач зобов'язаний дотримуватися норм законодавства про авторське право, з повагою ставитися до авторських прав інших осіб, дослідження яких використано під час виконання магістерської роботи; коректно застосовувати інформацію з інших джерел через належне цитування.

Наукові керівники мають право:

- ознайомитися з рецензіями на кваліфікаційну роботу здобувача до її захисту;
- брати участь у відкритому засіданні Екзаменаційної комісії під час захисту роботи.
- за умови, якщо захист кваліфікаційної праці визнано незадовільним й Екзаменаційна комісія дає згоду на повторний захист роботи без зміни теми, науковий керівник надає здобувачеві необхідну допомогу в доопрацюванні дослідження.

3. ПРАВА Й ОBOB'ЯЗКИ МАГІСТРАНТА

Магістрант зобов'язаний:

- чітко дотримуватися графіка виконання кваліфікаційної роботи, попередньо складеного спільно з науковим керівником;
- у спільно визначені терміни подавати на перевірку частини тексту кваліфікаційної роботи науковому керівникові;
- оформлювати наукову роботу відповідно до чинних стандартів і технічних вимог;
- дотримуватися правил академічної доброчесності та нести особисту відповідальність за наявність академічного плагіату в кваліфікаційній роботі;
- тактовно реагувати на зауваження наукового керівника та рецензента, давати обґрунтовані відповіді на запитання членів Екзаменаційної комісії та присутніх на публічному захисті наукової роботи.

Магістрант має право:

- пропонувати тему з обґрунтуванням її актуальності;
- обирати наукового керівника;
- порушувати питання (у разі виникнення вагомих підстав) перед кафедрою про зміну наукового керівника;
- мати доступ до інформаційних ресурсів кафедри, університету й наукової бібліотеки;
- користуватися допомогою наукового керівника відповідно до Положення НДУ імені Миколи Гоголя (п. 5.2).
- ознайомитися з рецензією на свою роботу до її захисту.

4. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ, СТРУКТУРИ Й ОБСЯГУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ПРАЦІ

У кваліфікаційній роботі розкривають сутність й актуальність розгляданої проблеми, указують ступінь її наукової дослідженості, обґрунтовують елементи наукової новизни та практичну значущість. Питання вивчають усебічно на основі комплексного аналізу наукових праць і мовознавчих джерел. Кваліфікаційна робота повинна:

- виявити рівень спеціальної підготовки здобувача вищої освіти, відповідність кваліфікаційним вимогам освітньо-професійної програми «Українська мова і література» другого (магістерського) рівня вищої освіти предметної спеціальності В 11 Філологія;
- засвідчити здатність і вміння застосовувати отримані знання з фахових дисциплін для вирішення практичних завдань на основі використання методів, методик і процедур самостійного наукового дослідження;
- базуватися на застосуванні сучасних методів досліджень;
- містити обґрунтування актуальності теми, її теоретичної та практичної цінності;
- засвідчувати самостійність і системність підходу здобувача під час виконання дослідження з конкретної проблеми;
- показувати обізнаність здобувача з науковою літературою з обраної теми;
- містити аналіз різних поглядів із покликаннями на джерела (у вигляді посилань або цитувань) й обов’язкове формулювання аргументованої авторської позиції щодо порушених у роботі дискусійних питань;
- повністю розкривати тему дослідження, містити обґрунтування висновків і пропозицій, що становлять наукову та практичну цінність [2].

За структурою кваліфікаційна робота, як правило, складається з:

- титульної сторінки визначеного зразка;
- анотації та ключових слів (українською і англійською мовами) до однієї сторінки;
- змісту;
- переліку умовних позначень і скорочень (за необхідності);
- вступу;
- окремих розділів, що складаються з підрозділів і завершуються висновками;
- загальних висновків;
- списку використаних джерел;
- додатків (таблиць, діаграм, ілюстрацій, документів, розрахунків, методичних розробок, моделей, макетів, виробів – за необхідності).

У *вступі* розкривають сутність і стан розробленості наукової проблеми, до якої звертається здобувач, формулюють мету та завдання, визначають методи й етапи дослідження, аналізують джерельну базу. У цій структурній частині виокремлюють різні погляди, характеризують тенденції в розробленні проблеми, її теоретико-методологічні аспекти. У вступі описують логіку експерименту (за необхідності), обґрунтовують значущість подальших розвідок та ін. Обсяг цієї частини кваліфікаційної роботи – 4–6 сторінок. Вступ повинен мати таку структуру:

- обґрунтування актуальності теми;
- характеристика ступеня вивченості теми в спеціальній науковій літературі;
- визначення об'єкта й предмета дослідження;
- визначення мети та завдань дослідження;
- обґрунтування гіпотези дослідження (за необхідності);
- характеристика методів дослідження;
- наукова новизна отриманих результатів (за необхідності);
- обґрунтування практичного значення отриманих результатів, дані про їх апробацію, публікації.

Обґрунтування актуальності та новизни теми – обов'язкова вимога до будь-якої кваліфікаційної роботи. Має бути небагатослівним: достатньо в межах однієї сторінки викласти теоретичне та практичне значення теми дослідження. Для того, щоб проаналізувати стан вивчення обраної проблеми, автор праці складає короткий огляд джерельної бази дослідження, завдяки якому роблять висновок, що обрана тема потребує подальшого розроблення.

Тема наукової праці має охоплювати завдання, які перебувають у площині аналізу. Перш ніж їх сформулювати, потрібно ознайомитися зі джерелами відповідної галузі знань. Тема залежить від дослідницьких питань, які також пов'язані з метою наукового розгляду. Етапи вибору теми такі:

1. Формулювання проблеми зі спрямуванням на очікуваний результат.
2. Визначення підтем, тобто розроблення структури проблеми.
3. Окреслення цінності вирішення проблеми в даний момент.

Актуальність (від лат. *actualis* – який існує фактично, справжній, сучасний) визначають такі чинники:

1. Важливість чого-небудь сьогодні, злободенність.
2. Можливість схарактеризувати причини, за якими обрана дана тема досліджень.
3. Ступінь її важливості в цій ситуації для вирішення певного питання.

Новизну кваліфікаційної роботи визначають такі чинники:

1. Новий об'єкт дослідження.
2. Завдання, визначені в дослідженні, виконують уперше.
3. Нова постановка відомих проблем або завдань.
4. Новий інструментарій (принципи, методи, прийоми дослідження).
5. Нове застосування відомого принципу чи методу.
6. Нові наслідки з відомої теорії в нових умовах.
7. Нові результати дослідження, їхні наслідки.
8. Нові чи вдосконалені критерії, показники та їх обґрунтування.

Об'єкт дослідження – це явище, подія, процес, певні суспільні відносини, які зумовлюють проблему й обрані автором для вивчення; нові дані, без здобуття яких існує проблемна ситуація. Інтегрований у низці понять й охоплює коло наукових пошуків певного дослідження. Потрібно пам'ятати, що він корелює з індексом універсальної десятикової класифікації (УДК).

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Він указує на суттєві зв'язки та відношення, властивості, аспекти, функції, які є визначальними для відповідної праці. Визначає тему дослідження та відображений у самій назві роботи. Предмет дослідження – це нове наукове знання про об'єкт дослідження, тобто перелік питань, які підлягають розгляду. Такі відомості отримує автор у результаті наукових пошуків. Є інструментом отримання наукових відомостей про об'єкт дослідження та не виходить за його межі.

Мета дослідження повинна відображати його кінцеві прогнозовані результати. Пов'язана з об'єктом і предметом, а також шляхами аналітичної діяльності. Мету спрямовано на отримання нових наукових знань про дійсність з урахуванням особливостей конкретної галузі науки.

Щоб її досягнути, здобувач визначає послідовне виконання відповідних **завдань** (із використанням дієслів «проаналізувати», «узагальнити», «описати», «встановити», «удосконалити», «розвинути», «обґрунтувати», «розробити» та ін). Удокладнювати мету бажано точно й конкретно, ураховуючи у викладі змісту розділів кваліфікаційної роботи та спрямовуючи на висновкові положення. Визначення завдань зумовлюють такі чинники:

1. Систематизація предметної галузі дослідження.
2. Виявлення потреби у вирішенні конкретного наукового завдання.
3. Встановлення потреби в проведенні наукового дослідження.

Гіпотеза (недоведена теза, можлива відповідь на запитання) – це науково обґрунтоване припущення, яке висувають для пояснення окремих явищ, процесів, зв'язків між ними, їхніх закономірностей і механізмів. Після перевірки може виявитися дійсним або хибним. Гіпотеза має бути ймовірною

відповіддю на питання, що виникають у ході дослідження, це одне з можливих вирішень проблеми.

Об'єкт, предмет, мета й гіпотеза дослідження повинні бути логічно взаємоузгодженими та пов'язаними між собою, а також із темою кваліфікаційної роботи. Важливим етапом є вибір методів аналізу. Їх використовують як інструмент, завдяки якому досягають визначеної мети роботи. Під час написання кваліфікаційної праці здобувач повинен обирати та використовувати ті *методи*, за допомогою яких можлива реалізація поставлених у дослідженні завдань.

Практичне значення отриманих результатів. Подають відомості про практичне застосування здобутих знань або рекомендації щодо їх використання.

Особистий внесок автора. У разі використання в кваліфікаційній роботі ідей чи розробок, що належать співавторам, разом із якими було написано наукові праці, підготовлено доповіді та виконано спільні дослідження, здобувач має відзначити цей факт з обов'язковою вказівкою конкретного особистого внеску.

Апробація результатів роботи. Необхідно зазначити, на яких наукових заходах здобувачі доповідали про результати дослідження.

Щоб здійснити апробацію кваліфікаційної праці, необхідно опублікувати **тези (статтю)**, які містять положення, що коротко та чітко формулюють основні думки роботи.

Особливості тез такі:

1. Вони створені як первинний текст.
2. Є ключовими елементами та стислою формою викладу інформації.
3. На відміну від плану, який містить лише питання для аналізу, тези розкривають їх розгляд і містять аргументи.
4. Пояснюють виділення проблеми, актуальність і мету дослідження.
5. Описують перебіг наукового вивчення.
6. Наводять результати аналізу.

Структура тез передбачає:

1. Преамбулу (1 – 2 тези, у яких стисло сформульовано проблему й актуальність дослідження).
2. Основний виклад, який указує на мету, об'єкт, методи, матеріал і будову дослідження (3 – 6 тез).
3. Висновкова частина (1–2 тези).

Публікації. Наявність публікацій, що є підтвердженням апробації результатів наукового дослідження, є обов'язковою умовою допуску до захисту

кваліфікаційної роботи. Зазначають кількість і назви статей у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалів і тез конференцій, у яких опубліковані результати кваліфікаційної роботи.

Основна частина повинна відповідати таким вимогам:

- розкривати зміст теми дослідження; у кожному розділі повинна бути завершеність змісту, головна ідея, а також тези, підтверджені покликаннями на джерела, наведені думки різних авторів, результати анкетувань, експериментів, аналітичних даних, практичного досвіду;

- положення й твердження автора мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст підпорядковують одній головній ідеї;

- кожен розділ роботи необхідно завершувати висновками, а після завершення дослідження формулюють загальні висновки щодо всієї праці в цілому.

Основна частина повинна містити два–три розділи, кожен із яких – не менш як два підрозділи. Зміст розділів має точно відповідати темі роботи, її меті та завданням. Орієнтовний обсяг основної частини – 50–80 ст. В окремих випадках вчена рада факультету може приймати інші вимоги щодо обсягу кваліфікаційних робіт з урахуванням специфіки й характеру освітньої програми, конкретної теми та завдання для кваліфікаційної роботи.

До основного тексту не зараховують сторінки зі списком використаних джерел, переліком умовних позначень і додатками, а також сторінки основного змісту без тексту, на яких розміщені лише таблиці, схеми, малюнки (ці сторінки належать до загального обсягу тексту роботи). Загальний обсяг тексту кваліфікаційної роботи не регламентовано. Сторінки всіх складників праці підлягають наскрізній нумерації.

Зміст розділів повинен відповідати темі кваліфікаційного дослідження та повністю її розкривати. Назви розділів не мають збігатися з назвою всієї праці. Матеріал викладають логічно, лаконічно й аргументовано; він має не суперечити вимогам, які висувають до кваліфікаційних досліджень.

Загальні вимоги до цитування. Цитований текст беруть у лапки та наводять у граматичній формі, у якій його подано в джерелі (зі збереженням особливостей авторського написання). Цитування має бути без спотворення думок авторів. Пропуск слів або речень позначають трьома крапками. У квадратних дужках першим наводять номер, а другим – сторінку джерела, наприклад: ... *варто послуговуватися правилами оформлення списку використаних джерел під час написання наукових робіт* [4, с. 2].

Оформлення покликань. Покликання становлять уривок, фрагмент тексту, процитований із точною вказівкою джерела та сторінки. Дослідник повинен оформлювати покликання на кожную цитату, наслідувану думку, висновок іншого автора. Важливо дотримуватись академічної доброчесності. Необхідно використовувати покликання, бо їх брак може вказувати на плагіат. Бажано дотримуватись наукового етикету, що вимагає точного відтворення цитованого тексту.

Загальні висновки. Логічним завершенням кваліфікаційної роботи є формування загальних висновків. Головна їхня мета – узагальнити підсумки проведеної роботи. Висновки подають у вигляді окремих лаконічних положень, методичних рекомендацій. Дуже важливо, щоб вони максимально відповідали поставленим завданням. У висновках необхідно відображати не тільки те позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, а й можливі недоліки та проблеми, а також сформулювати конкретні рекомендації та пропозиції щодо їх усунення. Необхідно наголошувати на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтовувати достовірність результатів дослідження, викладати рекомендації щодо вирішення порушених проблеми, удосконалення підходів до їх подальшого вивчення. У стислій формі, з логічною послідовністю викладають зроблені узагальнення та висновки, які надалі становлять основу доповіді здобувача під час захисту кваліфікаційної роботи перед екзаменаційною комісією. Обсяг висновків, як правило, становить 2–4 сторінки.

5. ОСНОВНІ ЕТАПИ Й ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ПРАЦІ

Орієнтовними етапами підготовки й захисту магістерської роботи є:

- написання здобувачем вищої освіти заяви на ім'я декана факультету про призначення наукового керівника (Додаток 1);
- вибір теми та схвалення її кафедрою, затвердження вченою радою факультету;
- формування спільно з науковим керівником завдання й календарного графіка виконання роботи (Додаток 2);
- складання робочого плану кваліфікаційної роботи;
- складання попереднього бібліографічного списку;
- збір фактичного матеріалу, проведення дослідницько-пошукової роботи, написання тексту, апробація результатів на конференціях, публікація тез доповідей, статей тощо;

- узгодження з науковим керівником тексту роботи й отримання здобувачем індивідуальних консультацій, участь у семінарах для групи здобувачів, які виконують кваліфікаційні роботи на споріднені за змістом чи характером теми;
- остаточне оформлення кваліфікаційної роботи, перевірка її на академічний плагіат, передання праці науковому керівнику й рецензентам;
- попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі;
- передання кваліфікаційної роботи, відгуку наукового керівника, рецензій та інших супровідних документів на фахову кафедру для Екзаменаційної комісії;
- публічний захист кваліфікаційної роботи перед Екзаменаційною комісією.

6. ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

До захисту кваліфікаційної роботи можуть бути допущені здобувачі, які повністю виконали навчальний план.

Захист відбувається на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії, яка заслуховує виступ, ознайомлюється з рецензіями на неї та відгуком наукового керівника.

На виступ здобувачеві надають до десяти хвилин, упродовж яких потрібно звернути увагу на такі моменти:

- обґрунтування актуальності теми;
- визначення мети, логіки реалізації завдань;
- висвітлення наукової новизни та практичної значущості отриманих результатів;
- виклад висновків і рекомендацій.

Здобувач зобов'язаний відповісти на запитання членів Екзаменаційної комісії та присутніх, давати аргументовані пояснення щодо критичних зауважень, висловлених у рецензіях.

Під час виступу потрібно продемонструвати рівень володіння матеріалом дослідження й аргументовано довести наукову та практичну цінність виконаної роботи, зокрема:

- виявити ґрунтовну обізнаність і належну ерудованість щодо обраної проблеми та предмета дослідження, ураховуючи ознайомленість із зарубіжними джерелами, у контексті своєї спеціальності;
- показати інноваційний характер самостійно отриманих результатів;

- поєднати виступ із використанням мультимедійних засобів, демонструванням таблиць, схем, виробів, пристроїв та ін.

Необхідно врахувати поради для доповідача, щоб забезпечити належний виступ. Пропонуємо практичні рекомендації щодо формул наукового етикету.

1. Використовуйте загальноприйняті правила звертання: «Шановні Голово та члени Екзаменаційної комісії! Шановні присутні!».

2. Назвіться на взірець: « Я Петренко Тетяна Сергіївна, магістрантка другого року навчання спеціальності «Українська мова та література»»).

3. Озвучте тему кваліфікаційної роботи (наприклад: «Пропоную вашій увазі кваліфікаційну роботу на тему...»).

4. Розкрийте основні складники вступу: актуальність роботи, мету, завдання, предмет й об'єкт дослідження, методи та ін .

5. Поясніть шлях реалізації основних завдань роботи, належні висновки та практичне значення.

6. Використовуйте чітке та виразне мовлення. Дотримуйтеся мовних норм, спокійних темпу та манери викладу.

7. Висловлюйте вдячність за поставлені запитання («дякую за питання» та ін.).

8. Урахуйте перспективи подальших наукових досліджень, наприклад: «на жаль, це не було предметом нашого дослідження», «обов'язково врахуємо це в нашій подальшій роботі».

9. Подякуйте присутнім після виступу: «Дякую за увагу!»

10. Пам'ятайте про регламент (до 10 хвилин).

У випадку проведення **атестації** здобувачів **із застосуванням дистанційних технологій навчання** відповідно до [3] «атестація осіб на другому (магістерському) рівні вищої освіти у формі захисту кваліфікаційної роботи з використанням дистанційних технологій навчання має здійснюватися в синхронному режимі (відеоконференція). Процес атестації у формі захисту кваліфікаційної роботи повинен фіксуватися шляхом відеозапису, аудіозапису, фотофіксації тощо. Для проведення захистів кваліфікаційних робіт допускається, як альтернативу синхронному виступові, пропонувати здобувачам освіти завчасно надсилати до екзаменаційної комісії відеозаписи їхніх виступів (презентацій) так, щоб на записі було видно самого здобувача освіти, можна було однозначно ідентифікувати його особу та засвідчити факт його виступу. Запитання та відповіді до здобувача освіти обов'язково проводяться у синхронному режимі» [3, с. 7–8].

Документальний супровід атестації здобувачів освіти **із застосуванням дистанційних технологій навчання** визначає документ

«5.1. На момент захисту кваліфікаційної роботи її паперовий примірник з власноручним підписом здобувача освіти має знаходитися в екзаменаційній комісії. Його надсилання може здійснюватися засобами поштового зв'язку.

5.2. Електронний примірник кваліфікаційної роботи (перевірений на плагіат) за 7 днів до захисту має надсилатися до деканату/дирекції і передається до екзаменаційної комісії.

5.3. Якщо на момент захисту кваліфікаційної роботи Університет не одержав її підписаний здобувачем освіти паперовий примірник, то перед захистом здобувач освіти має підтвердити надсилання екзаменаційній комісії електронного примірника кваліфікаційної роботи. Тоді на початку процедури захисту секретар екзаменаційної комісії у присутності комісії та здобувача освіти має оголосити перед виступом здобувача освіти фразу: «Чи підтверджуєте Ви, (ПІБ здобувача освіти), надсилання (дата) кваліфікаційної роботи на тему *«Тема кваліфікаційної роботи»* загальним обсягом (повна кількість сторінок разом з додатками) сторінок на електронну пошту (назва закладу освіти)?». Відповідь здобувача освіти має бути зафіксована на відеозаписі захисту.

5.4. Рішення екзаменаційної комісії про результат захисту кваліфікаційної роботи набирає чинності після одержання екзаменаційною комісією примірника роботи відповідно до п. 5.1 або 5.2 цих Рекомендацій та після завершення оформлення супроводжувальних документів.

5.6. Електронні варіанти кваліфікаційних робіт передаються секретарем екзаменаційної комісії до університетського репозитарію» [3, с. 8 – 9].

7. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Рішення про оцінювання кваліфікаційної роботи ухвалюється на закритому засіданні Екзаменаційної комісії за 100-бальною шкалою Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Під час оцінювання кваліфікаційної роботи комісія враховує такі основні компоненти:

1. Вагомість отриманих наукових результатів та якість оформлення кваліфікаційної (дипломної) роботи;
2. Презентацію та представлення результатів роботи під час офіційного захисту;
3. Оприлюднення результатів кваліфікаційної (дипломної) роботи.

Критерії оцінювання магістерської роботи другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В 11 Філологія (Українська мова і література)

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів
1.	Вагомість отриманих наукових результатів: ● точність та коректність формулювань наукових положень та висновків; ● наукова новизна та практична значущість; ● актуальність обраної теми наукового дослідження; ● чіткість постановки мети та завдань магістерської роботи та повнота їх реалізації; ● адекватність обраних методів наукового дослідження; ● обсяг отриманих даних та глибина їх інтерпретації; ● обґрунтованість висновків; ● дотримання наукового стилю викладу інформації.	до 50 балів
2.	Якість оформлення магістерської роботи відповідно до вимог пункту 6 даних методичних рекомендацій.	до 10 балів
3.	Презентація результатів магістерської роботи на офіційному захисті (якість доповіді та мультимедійної презентації, відповіді на запитання).	до 30 балів
4.	Оприлюднення результатів магістерської роботи: ● участь у наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт; ● наявність наукової публікації за результатами магістерської роботи (у друкованому чи електронному виданні); ● упровадження результатів наукової роботи в практику, наявність актів впровадження.	до 10 балів
	Максимальна оцінка	100 балів

Згідно з Положенням [4], здобувачеві, який успішно захистив кваліфікаційну (дипломну) роботу, за рішенням Екзаменаційної комісії присвоюють ступінь магістра, видають диплом і додаток до нього. Якщо за національною чотирибальною шкалою здобувач вищої освіти склав усі екзамени та диференційовані заліки лише з оцінками «відмінно» та «добре», з яких не менш як 75% дисциплін навчального плану на «відмінно», і захистив кваліфікаційну (дипломну) роботу з оцінкою «відмінно», йому видають диплом із відзнакою.

Назву й оцінку кваліфікаційної (дипломної) роботи заносять в індивідуальний навчальний план студента, навчальну картку студента, а також додаток до диплома випускника.

За пропозицією екзаменаційної комісії найкращі кваліфікаційні (дипломні) роботи відзначають заохочувальними заходами, зокрема наданням випускникам рекомендацій до вступу в аспірантуру тощо.

Якщо захист кваліфікаційної (дипломної) роботи визнають незадовільним, Екзаменаційна комісія ухвалює рішення щодо можливості повторного захисту тієї самої роботи з допрацюванням чи необхідності опрацювання нової теми, яку визначає відповідна кафедра. Здобувача, який не захистив кваліфікаційної (дипломної) роботи, допускають до повторного її захисту протягом трьох років після закінчення курсу навчання в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя.

Здобувачам, які не захищали кваліфікаційної (дипломної) роботи з поважної причини (підтвердженої документально), відповідно до наказу ректора, може бути продовжений термін навчання до закінчення терміну роботи екзаменаційної комісії з метою захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи, але не більше, ніж на один рік. Не пізніше **як** упродовж двох тижнів після останнього засідання ЕК відповідальні фахових кафедр мають завантажити електронні файли захищених кваліфікаційних (дипломних) робіт здобувачів вищої освіти в репозитарій Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя й заповнити відповідні розширені анотації українською та англійською мовами.

Оцінка «відмінно» (А– 90–100) :

- тема кваліфікаційного дослідження актуальна та пов'язана з кафедральною науково-дослідницькою темою;
- у дослідженні наявні елементи наукової новизни;
- магістерська робота має теоретичне та практичне значення, може бути рекомендована до публікації;
- магістерська праця апробована на наукових конференціях, наявні публікації у фахових виданнях;
- текст магістерського дослідження написаний із дотриманням всіх вимог щодо даного виду робіт;
- студент логічно, глибоко й обґрунтовано виклав думку;
- наявний позитивний відгук наукового керівника та пропонована оцінка «відмінно» рецензента;
- здобувач виявив вміння самостійно та творчо мислити, засвідчив глибоку обізнаність в предметному полі дослідження, глибокі знання із фундаментальних дисциплін.

Оцінка «добре» (В – 83-89), (С – 74 – 82):

- тема магістерського дослідження актуальна та пов'язана з кафедральною науково-дослідницькою темою;
- у дослідженні наявний елемент наукової новизни;
- магістерська робота має теоретичне та практичне значення;
- магістерська робота апробована на студентських наукових конференціях;
- текст магістерської роботи написаний із дотриманням головних вимог щодо даного виду робіт;
- здобувач достатньо логічно й обґрунтовано виклав думку;
- наявний позитивний відгук наукового керівника та позитивна рецензія;
- магістрант виявив уміння самостійно мислити, засвідчив обізнаність у предметному полі дослідження, а також у фундаментальних дисциплінах.

Оцінка «задовільно» (D – 73–60):

- тема кваліфікаційного (магістерського) дослідження актуальна, має зв'язок з кафедральною науково-дослідницькою темою;
- у дослідженні відсутній або не чітко виявлений елемент наукової новизни;
- текст кваліфікаційної роботи написаний із дотриманням більшої частини вимог щодо даного виду робіт;
- студент не достатньо логічно й обґрунтовано виклав думку;
- наявні позитивний відгук наукового керівника та позитивна рецензія, проте вони містять значну кількість зауважень;
- здобувач засвідчив обізнаність в предметному полі дослідження.

Оцінка «незадовільно» (FX – 35–49), (F – 0–34) :

- текст кваліфікаційної роботи написаний без дотриманням більшості вимог щодо даного виду робіт;
 - здобувач не виявив вміння логічно й обґрунтовано викласти думку;
 - наявний відгук наукового керівника, який містить значну кількість зауважень, та оцінка «незадовільно» рецензента;
 - здобувач засвідчив необізнаність у предметному полі дослідження.
- Типові недоліки кваліфікаційної роботи такі:
1. Нечітке формулювання теми або проблеми дослідження.
 2. Зміст роботи не відповідає плану чи не розкриває тему повністю.
 3. Мета й завдання сформульовані невиразно та не відображають сутності дослідження.

4. Не опрацьовано усієї новітньої літератури з проблеми. Бажано використовувати літературу за останні 5 років.

5. Немає відповідності між структурними частинами роботи. Наприклад, не погоджено теоретичну та практичну частини або перший розділ значно більший за обсягом, аніж другий.

6. В огляді літератури наведено анотування, а не критична оцінка. Потрібно висловлювати власне ставлення до розгляданої проблеми.

7. Кінцеві результати не відповідають меті дослідження; висновки не впливають з опису.

8. У роботі недостатньо покликань на наукові джерела або в тексті переважають цитати.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ПРИ НАПИСАННІ НАУКОВИХ РОБІТ

В Україні діють два затверджені Національні стандарти, що відповідають за оформлення бібліографічної інформації в науковій роботі.

1. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Чинний від 2007-07-01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 47 с.

Це регламентувальний документ для оформлення бібліографічних списків, списків використаної літератури, списків літератури в наукових роботах тощо.

2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.

Цей стандарт є регламентувальним документом для оформлення бібліографічних покликань і бібліографічних списків у наукових роботах. Він установлює види бібліографічних посилань, правила й особливості їхнього складання та розміщення в документах. Стандарт поширено на бібліографічні покликання в опублікованих і неопублікованих документах незалежно від носія інформації. «Список використаної літератури» (як частини довідкового апарату) наводять у формі бібліографічного запису (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006).

Згідно із [наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40](#) (zareestrovano v Min'yosti 3 lyutogo 2017 r. № 155/30023), МОН України спростило вимоги до оформлення списку використаних джерел. Зокрема, на вибір можна використовувати Національний стандарт України

[«Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015»](#) або один зі [стилів, які належать до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій](#), що є загальновживаними в зарубіжній практиці оформлення наукових робіт.

ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ
ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне
посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням
правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с. 5. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с. 6. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті-1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.
Два автори	1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с. 5. Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах : практ. посіб. Харків : Право, 2011. 136 с.

Три автори	1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с. 2. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с. 4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.
Чотири й більше авторів	1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с. 3. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с. 4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с. 5. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.

Без автора	1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини XX століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с. 3. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с. 4. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с. 5. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с. 3. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с. 4. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.
Частина видання	
Книги	1. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169. 2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної

	економіки : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241. 4. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932–1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. Political Science. 1991. № 2. Р. 15–43.
Інші видання	
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 6. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс- бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.

Архівні документи	1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с. 2. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.

	2. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила(ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фито-дизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніцина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).

Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі <i>Бібліотечний вісник</i>. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017). 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridic_hni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2017).
Автореферати дисертацій	1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с. 3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.
Дисертації	1. Євдоченко О. О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с. Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Про вищу освіту : Закон України від 12.05.2022 URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 17.03.2025).
2. Положення про організацію освітнього процесу в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя : затв. Наказом ректора Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя № 201 від 27.06.2024. URL : <http://surl.li/aqvrijq> (дата звернення 17.03.2025).
3. Положення про випускну кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти Ніжинського державного університету імені Миколи: затв. Наказом ректора Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя № 60 від 28.04.2022 (зі змінами Наказ ректора університету № 261 від 17.11.2023 р.). URL : <http://surl.li/wedffx> (дата звернення 17.03.2025).
4. Положення про підсумкову атестацію здобувачів вищої освіти та порядок створення і організацію роботи екзаменаційних комісій у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя : затв. Наказом ректора Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя № 60 від 28.04.2022 URL : http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/derz_atestazija.pdf (дата звернення 17.03.2025).
5. Правила оформлення списку використаних джерел при написанні наукових робіт. URL: <http://surl.li/asixs> (дата звернення 17.03.2025).

Деканові факультету філології, історії та
політико-юридичних наук
Ніжинського державного університету
імені Миколи Гоголя
кандидатові історичних наук,
доценту Мартиненку В. В.
студента спеціальності В 11 Філологія
ОП «Українська мова і література»

другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету філології, історії
та політико-юридичних наук _____ (курс)
денної/заочної форми здобуття вищої освіти
(ПІБ студента)

Заява

Прошу дозволити мені виконання кваліфікаційної роботи під науковим керівництвом д. ф. н., професора (к. ф. н., доцента) ПІБ.

«_____» _____ 202_ р.

Підпис і погодження наукового
керівника

ДОДАТОК 4

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет філології історії та політико-юридичних наук
Кафедра української мови, літератури,
культурології та журналістики

Освітній рівень _____
Освітня програма _____
Спеціальність _____ (шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
_____ ім'я ПРИЗВИЩЕ
« _____ » _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

Керівник роботи _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від « _____ » _____ 20__ року

№

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Дата видачі завдання _____

ДОДАТОК 5

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

[illegible]

Студент _____ (підпис) (ім'я
ПРИЗВИЩЕ)
Керівник роботи _____ (підпис) (ім'я
ПРИЗВИЩЕ)

ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ПРАЦІ

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет філології, історії та політико-юридичних наук
Кафедра української мови, літератури, культурології та журналістики

ОПП «Українська мова та література»
В 11 Філологія

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістр
«назва роботи»

Студентки/студента
Прізвище, ім'я, по батькові

Науковий керівник _____ (прізвище, ім'я, по
батькові, науковий ступінь, вчене звання) Рецензенти:
_____ (прізвище, ім'я, по батькові, науковий
ступінь, вчене звання)
_____ (прізвище, ім'я, по батькові,
науковий ступінь, вчене звання)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри _____
(посада) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)
_____ (підпис)
_____ (дата)

Ніжин – рік

Навчальне видання

Бондаренко Алла Іванівна
Рудюк Тетяна Вікторівна

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**

(для здобувачів другого рівня вищої освіти
за спеціальністю: 035 Філологія;
ОП «Українська мова та література»)

Технічний редактор – І. П. Борис
Верстка, макетування – В. М. Косяк

Підписано до друку
Гарнітура Times New Roman
Замовлення №

Формат 60х84/16
Ум. друк. арк. 2,03
Обл.-вид. арк. 1,43

Папір офсетний
Тираж ел. вид.

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.
м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3-А
(04631) 7-19-72
E-mail: vidavn_ndu@ukr.net
www.ndu.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.